

Zpravodaj

VÝCHODOČESKÉ POBOČKY

České společnosti ornitologické
při Východočeském muzeu v Pardubicích

- * *pozvánka na členskou schůzi 6.3.2010*
- * *pozvánka na výstavu*
- * *pozvánka na VVT*
- * *zprávy z výboru*
- * *konference „Metody a výsledky výzkumů ptačích populací V“ 2010*
- * *zápis z podzimní schůze 2009*

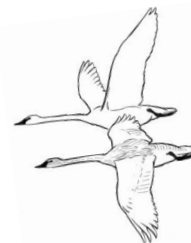
A. Janečková 2007

50
2010

ÚVODEM

Milí přátelé,

byla mi svěřena milá povinnost sepsat úvodník do tohoto jubilejního 50. čísla Zpravodaje Východočeské pobočky České společnosti ornitologické.

Jelikož jsem členem pobočky teprve krátce a Východočechem jsem se stal teprve nedávno, nebudu se zde dlouze rozepisovat.

Jistě jsou zde zbytečná upozornění, že již brzy začne jaro, že již brzy bude stále těžší zastihnout káň rousnou, pěnkavu jíkavce, drozda cvrčalu, morčáka velkého a další „zimní hosty“. Dále je zcela zbytečné upozorňovat na to, že máme několik posledních chvil na dokončení příprav na hnízdní sezónu, abychom včas stihli např. porozvěsit poslední budky, doladit pítka pro ptáky, zahřát dalekohledy, zkontrolovat fotoaparáty – založit film či karty. Prostě každý čtenář ví, že TED přijde JARO a co to pro milovníky ptáků znamená.

Proto vás ušetřím dlouhého úvodníku a poskytnu Vám tímto více času na pobyt v přírodě, na vaše koníčky, na studium či Vaše rodiny.

S přáním krásného jara

Michal Pešata

POZOR – ORNITOLOGICKÁ BURZA!

Máte doma nadbytečná čísla ornitologických sborníků a časopisů? Koupili jste si novou knížku a starou již nepotřebujete? Přestali jste kroužkovat a přebývají vám sklopky nebo sítě? Co se vám již nehodí, některému z kolegů možná udělá radost.

Na schůzi 6. 3. 2010 budete mít příležitost své přebytky darovat nebo prodat za cenu, kterou si sami určíte přítomným kolegům. Burza ornitologické literatury a dalších pomůcek proběhne o přestávce a po skončení schůze.

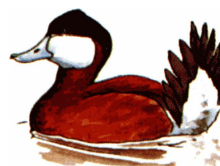
PANURUS 18/2009

Na schůzi bude rovněž v prodeji nové číslo sborníku Panurus.

*Husice a kachnice
To je pěkná směsice.
Podobný je zobák zdobí,
Jsou to přece vrubozobí*

(Vladimír Šoltys, 2010)

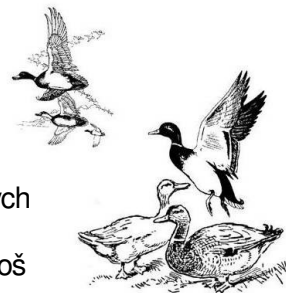
POZVÁNKA NA ČLENSKOU SCHŮZI

Tradiční jarní členská schůze VČP ČSO, která se bude konat **v sobotu 6. března 2010 od 9.00** v přednáškovém sále muzea v Pardubicích.

PROGRAM SCHŮZE:

1. Tématické příspěvky – vrubozobí:

Petr Musil – Populační dynamika kachen v podmínkách našich rybníků
Michal Podhrázký – Projekty týkající se hus z východních Čech
Pavel Bergmann – Co víme o zimování hoholů severních a morčáků velkých ve středních Čechách
Jaroslav Vaněk – Příspěvek k výskytu vrubozobých ptáků na přehradě Rozkoš
Martin Fejfar – Vzácnější druhy kachen lokalitě Mokřina u Rzů
Jiří Mach – Vrubozobé ptactvo Svitavska

-----přestávka, občerstvení-----

2. Různé:

Vojtěch Stejskal – Zprávy ze sekretariátu ČSO
Martin Fejfar – Zprávy z výboru VČP ČSO
Interní granty – vyhlášení výsledků
Martin Fejfar – Informace a pozvánka na konferenci VČP ČSO 2010
Pavel Žďárek – K hnízdní biologii kukačky obecné
Jakub Vrána – Přehled zajímavých pozorování z pidi-konference za rok 2009
David Číp – Představení projektu Ptačí Rozkoš
VVT 2010 – představení operačního prostoru

3. Přednáška:

Libor Praus – Na východní tahové cestě: Kroužkování ptáků na terénních stanicích Aras a Kuyucuk v severovýchodním Turecku

Předpokládané ukončení schůze: **14.00.**

JUBILANTI ROKU 2010

V letošním roce oslaví svá životní jubilea tyto členové naší pobočky:

50 let:

Jiří HLAVÁČEK
Jan PLESNÍK
Martin BREJŠKA
Václav KOZA
Karel KUBÍČEK
Václav HLAVÁČ

55 let:

Vladimír PETERA
Oldřich ŠREIBR
Miloslav MAREK

60 let:

Pavel SVĚTLÍK

65 let:

Alois DOBROVOLNÝ
Zdeněk VÍTEK
Jan HORA

70 let:

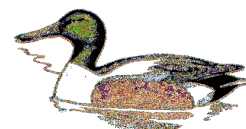
Jan KYSELA

75 let:

Josef VANÍČEK

80 let:

Zdeněk ŘEHÁČEK
Zdeněk HORÁK
Otto JANOUŠEK
Miloslav MAREK st.

Jubilantům přejeme mnoho štěstí, zdraví a zajímavých ornitologických zážitků.

POZVÁNKA NA VÝSTAVU

„PTÁCI NAŠICH LESŮ, VOD A STRÁNÍ ANEB O PTACTVU NA SVITAVSKU“

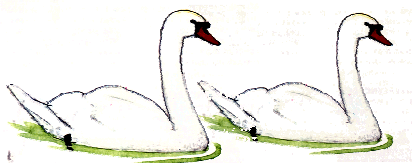
V sobotu 20. 2. byla ve svitavském muzeu slavnostně zahájena nová výstava „Ptáci našich lesů, vod a strání“. Pod tímto názvem, tak trošku vypůjčeným od Stanislava Kostky Neumanna, se skrývá společná akce Základní organizace Českého svazu ochránců přírody Rybák Svitavy, Východočeské pobočky České společnosti ornitologické a Městského muzea a galerie ve Svitavách, která si klade za cíl seznámit širokou veřejnost s ptačími druhy, žijícími v „největším moravském městě v Čechách“ a v jeho okolí.

Protože, jak všichni doufáme, je pryč doba „pustých“ vitrín, kde byly vycpaniny vedle sebe nudně narovnány jak fláky masa s „pseudonaučným“ puncem, rozhodli jsme se rozdělit jednotlivé ptáky do expozic podle biotopů, v nichž žijí. Díky tomu mohou návštěvníci najít více jak stovku druhů v co nejvěrnějších napodobeninách jejich přirozeného prostředí, jako jsou rybník, řeka, pole, les a lidské obydlí. Dále jsou seznámeni s našimi zimními hosty. Stranou nezůstávají ani vzácné pozorované druhy, jako třeba orel křiklavý a mandelík hajní. Vše je doplněno tématicky zařazenými fotografiemi. Na své si přijdou i děti z mateřských a základních škol, pro něž jsou připraveny komentované prohlídky. Ty dospělejší mohou zaujmout přednášky Jiřího Macha a Filipa Jetmara o ochraně ptáků a jejich výskytu v okolí obce Opatov.

Vzhledem k dnešní době, kdy mají střety s člověkem pro ptáky čím dál tím katastrofálnější dopad, je nutné ukázat lidem krásu našich opeřenců, radosti i strasti jejich života a nebezpečí s nimiž se dennodenně setkávají. Jenom tak můžeme změnit hořkou realitu dnešních dní.

Jakub Vrána

Vodou psaly labutě,
Že prý jednou najdu tě.
Ač nemluví, pravdu mají.
Mlčí, a nic neutají.

(Vladimír Šoltys, 2010)

POZVÁNKA NA VVT 2010

VÍKENDOVÝ VÝZKUMNÝ TÁBOR (VVT) „HRADECKÉ LESY 2010“

Také letošní rok počítá výbor naší pobočky s pořádáním této již tradiční výzkumné akce. Jako místo konání jsme zvolili asi největší „souvislý“ lesní celek na území Královéhradeckého a Pardubického kraje, nepočítáme-li pohraniční lesy a Vysočinu. Samozřejmě, během tří dnů není možno prozkoumat tak rozsáhlé území, a proto se soustředíme jen na jeho nejsevernější část, zvanou též Hradecké lesy a přilehlé okolí. Operačním polem VVT bude oblast vymezená přibližně pomyslnou spojnici obcí Hradec Králové – Vysoké Chvojno – Týniště nad Orlicí – Hradec Králové. Hlavní náplní by měl být jednak průzkum vlastního lesa spojený s vyhledáváním dutin (šplhavci, holub doupňák, pušтік obecný apod.), návštěvou lesních rybníků a inventarizací tokajících lelků a skřivanů lesních. Druhým tématickým okruhem by byl průzkum takzvané Spojené Orlice, který může

zahrnout nejen zjišťování hnízdních nor břehulí, ledňáček, respektive vyhledávání hnízdišť písíků a kulíků říčních, ale také inventarizaci zpívajících cvrčilek říčních a zelených v břehových porostech Orlice a tokajících chřástalů polních v nivě zmíněné řeky. Vzhledem k uvedenému programu bude část VVT probíhat i v nočních hodinách (potřeba osobních svítilen), terén také nabízí využití jízdních kol jako efektivního dopravního prostředku.

Podrobnější informace budou zveřejněny na schůzi VČP ČSO 6. 3. v Pardubicích a v příštím čísle Zpravodaje, které vyjde na začátku května, kdy již bude rozhodnuto o místě ubytování.

Zvoleným termínem konání VVT je 21. – 23. 5. Zájemci se však mohou hlásit již teď na e-mailové adrese naší pobočky (vcpcso@centrum.cz).

Přibližné vymezení operačního prostoru VVT 2010.

Martin Fejfar

KONFERENCE VČP ČSO

KONFERENCE VČP ČSO „METODY A VÝSLEDKY VÝZKUMU PTAČÍCH POPULACÍ V“

Východočeská pobočka České společnosti ornitologické (VČP ČSO) při VČM v Pardubicích pořádá v letošním roce celostátní konferenci „**Metody a výsledky výzkumu ptačích populací V**“. Jak již název napovídá, jedná se o tradiční konferenci pořádanou od roku 1990, a to vždy po pěti letech. Vzhledem k nemožnosti zajistit potřebné zázemí v tradičním místě konference (doposud Česká Skalice) jsme byli nuceni hledat novou lokalitu. Vybrali jsme

KC Immanuel v Železných horách

(u rybníka Brodský poblíž Trhové Kamenice a Hlinska v Čechách, www.immanuel.cz)

Konference se bude konat v termínu:

22. – 24. 10. 2010

Koncepčně vycházíme z již dříve osvědčeného modelu – naším cílem je zachovat **dvoudenní rozsah** (pátek + sobota) přednáškové části, doplněný v případě zájmu o nedělní exkurzi. Zároveň však chceme **hlavní (všeobecný) blok každý den doplnit o minimálně dvě tematické sekce**. Náplň sekcí je v současnosti upřesňována, stejně jako okruh přednášejících, který by měl zahrnovat nejen osoby z České republiky, ale i odborníky z dalších evropských států, podobně jako v předchozích ročnících. Upřesňující údaje k možnostem a cenám ubytování, stravování, stejně jako závazná přihláška budou postupně prezentovány několika různými formami v závislosti na momentálním stavu přípravy. Základní informace chystáme pro členskou schůzi VČP ČSO dne 6. 3. 2010 a pro květnové číslo Zpravodaje. Detailní informace by se pak měly objevit na webu naší pobočky (www.vcpcso.cz), a to na zvláštních stránkách, věnovaných konferenci.

Přihláška na konferenci

Upozorňujeme, že přihlášení na konferenci je z organizačních důvodů možné pouze prostřednictvím vyplnění oficiální přihlášky. Přihláška bude k dispozici na schůzi VČP ČSO 6. 3., dále bude ke stažení na webových stránkách pobočky a bude rozeslána členům ČSO společně s dubnovým číslem Ptačího světa. V přihlášce je nutno vyplnit všechny údaje, týkající se ubytování a stravy.

Příspěvky na konferenci – výzva

Vyzýváme (nejen) členy pobočky, kteří by měli zájem prezentovat výsledky své ornitologické činnosti na konferenci „Metody a výsledky výzkumu ptačích populací V“ formou přednášky nebo posteru, aby se přihlásili na adrese pobočky. Jeden autor může přihlásit i více příspěvků. Vyhrazujeme si právo přihlášený příspěvek zařadit podle potřeby buď jako plenární přednášku nebo jako součást některého z plánových seminářů. V případě většího počtu přihlášených mohou být některé příspěvky směřovány k prezentaci na posterech, vždy však po dohodě s příslušnými autory. Uzávěrka přihlášek příspěvků je 31.5. Po tomto datu budeme další přihlášky přijímat pouze v případě, že by kapacita přednášek nebyla dostatečně naplněna. Do 31. 8. pak požadujeme od autorů zaslání abstraktu přihlášeného příspěvku.

Sponzorské dary – žádost

V souvislosti s pořádáním konference si dovoluujeme členy i nečleny VČP ČSO požádat o sponzorskou účast, ať už formou finančního či jiného daru. Případným zájemcům (sponzorům) můžeme nabídnout odpovídající propagaci v tiskovinách či na webových stránkách pobočky, věnovaných právě této konferenci. Uvítáme též i zprostředkování daru od dalších osob. Finanční prostředky budou použity na tisk abstraktů, propagační materiály a ke sponzorskému dotování části ceny ubytování. Předem děkujeme všem, kteří se rozhodnou nějakým způsobem přispět ke zdárnému zajištění celé akce.

Členské schůze – upozornění

Upozorňujeme členy naší pobočky, že s ohledem na pořádání konference nebude se v roce 2010 konat podzimní schůze pobočky. Příští řádná členská schůze bude až na začátku roku 2011.

Za přípravný výbor konference Martin Fejfar

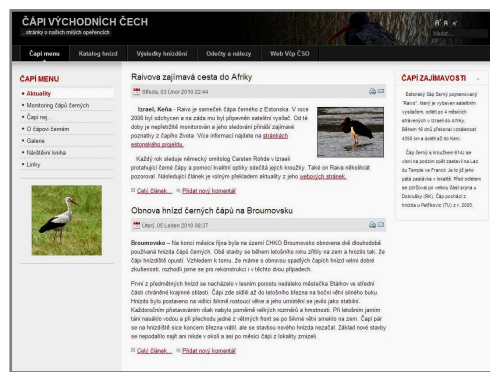
NOVINKY NA WEBU VČP ČSO

Webové stránky Východočeské pobočky ČSO si v průběhu druhého roku provozu našly širokou základnu čtenářů z řad ornitologů i pozorovatelů přírody. Jejich návštěvnost trvale stoupá a web se zařadil mezi nejsledovanější servery s ornitologickou tematikou v České republice. Pro redakci jsou tyto příjemné skutečnosti závazkem a zároveň hnacím motorem v další práci. Během posledních několika měsíců došlo v redakci i na webu k několika změnám, s kterými bychom vás rádi seznámili.

Předně došlo ke změně v personálním složení redakce. Kolega Jiří Mach musel pro časové zaneprázdnění práci v redakci ukončit. Jirkovi tímto za jeho práci moc děkujeme. Jeho místo zaujal student Luděk Petrilák, který je pro nás velmi cennou posilou. V současné době tedy redakce pracuje ve složení Josef Vrána (Náchod), Světlana Vránová (Pardubice), Jakub Vrána (Svitavy) a výše jmenovaný Luděk Petrilák (Jilemnice). Pro nezasvěcené sdělujeme, že nejsme „rodinným“ podnikem, nýbrž že se jedná o pouhou shodu jmen.

A nyní k několika nejdůležitějším úpravám webu. Snad nejdůležitější změnou, je zrod druhého webu pobočky – **čapiho webu**, který je provozován na adrese www.capiweb.cz. Na tyto stránky byla během ledna přesunuta celá sekce o obou druhích čápů. Prakticky současně byl k tomuto materiálu přidán i katalog hnízd čápa bílého z obou východočeských krajů. Tady je nutné zdůraznit, že tato část stránek byla časově i finančně velmi náročná, neboť jsme museli všechna hnízdiště čápů navštívit, zaměřit jejich pozici a zhotovit fotodokumentaci. U některých hnízd jsme obdrželi fotografie i od externistů a rádi uvítáme další.

A co na čapím webu plánujeme? Během měsíce března bychom rádi spustili faunistický modul, aby bylo možné nová pozorování zadávat již na novém webu. Dále bychom sem rádi převedli i již uložená data, aby bylo možné vyhledávat údaje o čápech jen na jednom místě. Bohužel už asi do jara nestihneme spustit modul na kontrolu hnízd a mapový modul o přehledu zpětných hlášení. V této oblasti již máme velké množství dat zvláště u čápa černého v souvislosti s používáním odečítacích kroužků. Věříme, že tento web nám velmi pomůže ve sběru dat a zároveň v propagaci ochrany našich milých čápů.

Na webu pobočky proběhly jen menší úpravy. Tou hlavní je kompletní přepracování číselníku druhů ptáků pro modul faunistika. Pro nový číselník jsme jako základ zvolili Seznam ptáků ČR vydaný Faunistickou komisí ČSO, který jsme doplnili o anglické názvosloví. Data je tak možné na webu plnohodnotně zobrazovat i v anglické verzi. S dvojjazyčností webu pobočky souvisí i horká novinka. Od poloviny února vkládáme souhrny aktualit v angličtině a současně začal překlad statických stránek. Tímto děkujeme všem dobrovolníkům – překladatelům za jejich práci.

Josef Vrána & Světlana Vránová

*Když kouká husa do flašky
jediným okem dolů
druhé civí do výšky...
co pak vidí spolu??*

(Vladimír Šoltys, 2010)

KONEC AKCE „LABUTĚ 2008 – 2010“?

AKCE „LABUTĚ 2008–2010“ SKONČILA. NEBO NE?

Zimní odchyt leden 2010

Ve dnech 2. – 4. 1. 2010 proběhla v Pardubicích na Bajkale a na Labi a v Hradci Králové na Labi akce „Labutě 2010“. V Pardubicích bylo chyceno a označeno 22 labutí (šest na Bajkale, 16 na Labi), v Hradci Králové 47 ex., dohromady v obou městech celkem 69 labutí. Z celkového počtu bylo 52 ptáků okroužkováno hliníkovým a žlutým kroužkem, pět ptáků pouze hliníkovým kroužkem (když žluté již došly), devíti našim retrapům s hliníkovými kroužky z projektu byl dodán na pravou nohu kroužek plastový a tři retrapy labutí (dvě naše a jedna německá) byly pouze kontrolně zváženy a změřeny. Akce se zúčastnilo 22 Čechů, 6 Poláků, 1 Mongol a 1 Španěl. Na Bajkale v Pardubicích byla vizuálně kontrolována a fotografována chorvatská labuť, na Labi v Hradci Králové byla chycena, zvážena a změřena labuť německá.

Shrnutí výsledků akce „Labutě 2008-2010“

Zkontrolováním a vypuštěním německé labutě skončilo kroužkování – ta viditelnější a atraktivnější část projektu „Labutě 2008-2010“. Počet labutí okroužkovaných v projektu se nebude již navyšovat, je tedy čas na bilanci dosavadního průběhu.

V rámci projektu proběhlo pět odchytových akcí – čtyři zimní (*zimní akce v r. 2009 musela být z technických důvodů rozdělena do dvou termínů*) a jedna letní.

Počet okroužkovaných labutí v rámci jednotlivých akcí:

a) zimní akce

	BAJKAL PA	LABE PA	LABE HK	CELKEM
23.-27.1.2008	23	0	27	50
2.-4.1.2009	27	0	10	37
31.1.- 2.2.2009	12	13	16	41
2.-4.1.2010	6	16	44	66
CELKEM	68	29	97	194

b) letní akce

	PA kraj	HK kraj	CELKEM
25.- 30.8.2009	37	55	92

Dohromady bylo v rámci projektu označeno 286 labutí. Zajímavé je, že přes rozdílné počty v jednotlivých letech ve výsledku bylo při zimních akcích v Pardubicích i v Hradci Králové celkem označeno shodně 97 a 97 labutí. V projektu byly použity hliníkové kroužky několika sérií kroužkovatelů S. Vránové, T. Divíše a F. Barty a žluté odečítací kroužky s kódy 2 číslice+HC a 2 číslice+HE.

Od začátku kroužkování do dnešní doby máme již stovky zpětných hlášení „našich“ labutí. I když se většina týká opakovaných hlášení ze zimovišť popř. hnízdišť, lze mezi nimi nalézt i některá velmi zajímavá. K nejzajímavějším jistě patří hlášení již celkem osmi „našich“ ptáků, zastižených v Rakousku, většinou ve Vídni. Na začátku našeho projektu stála domněnka, že labutě z Polska by mohly zimovat na Pardubicku a Hradecku. Za celé tři roky jsme ale v Pardubicích či Hradci nepotkali ani jednu „Polku“, zato naopak hned několik „našich“ ptáků tráví zimu v Polsku, i když jen kousek za hranicemi.

Osobně za vůbec nejzajímavější považuji možnost sledování soudržnosti a rozpadu labutích rodin po vyhnízdění a v zimě. Aby se toto dalo pořádně vyhodnotit, bylo by potřeba provést více letních akcí a označit více rodin. Ale i z té naší jediné letní akce díky použití odečítacích kroužků vycházejí zajímavé výsledky. Mohli jsme např. sledovat, jak se rozdělila rodina z ryb. Pardoubku u Lázní Bělohrad. Zatímco rodičovský pár s částí mláďat se přemístil na nedaleký rybník Bahník, dvě mláďata zůstala na rodném Pardoubku, kde se k nim na čas připojilo juv. z Velkovřešťovského rybníka. Mláďe z Velkovřešťovského poté přeletělo do Nymburka a pak do Kolína, zatímco na Pardoubku narozená mláďata do Hradce. Ovšem ta část rodiny, co se zdržovala na Bahníku, je momentálně zřejmě v Praze. Další mláďe z Velkovřešťovského rybníka je v Kolíně, zatímco zbytek této rodiny je v Hradci Králové. Jiné rodiny se naopak kompletně přemístily na zimoviště, kde zůstávají dosud stále pohromadě. Bylo by zajímavé, kdyby v těchto sledováních chtěl někdo pokračovat.

Řada námi okroužkovaných labutí již nežije. Většinou dostaneme jen hlášení o úhynu a příčinu neznáme. V několika případech však příčinu známe a je bohužel stále stejná: náraz do drátů. Ve volné krajině labutě (a jistě nejen ony) narážejí do drátů nad poli, v Hradci Králové dochází k opakovaným nárazům labutí do trolejbusových drátů nad mosty. Naposledy zde 6. 1. 2010 zahynula tříletá samice, pouhé tři dny poté, co jsme jí v Hradci dali kroužky.

Akce skončila, a přesto pokračuje...

Chci na tomto místě poděkovat všem, kdo se až dosud do labutího projektu zapojili, ať už to jsou „chytači“, „naháněči“, kroužkovatelé, odčítatelé kroužků či mapovatelé hnízdišť. Žádná z těchto „funkcí“ není více důležitá, než ty ostatní, protože všechny jsou propojené a jedna bez druhé by neměla smysl. Jsem ráda, že labutě po právu můžeme nazývat opravdu pobočkovým projektem, protože počet nějakým způsobem zapojených členů VČP ČSO je opravdu reprezentativní. Nezbyvá mi než doufat, že nám nasazení pro věc vydrží i do dalších let. Totiž ačkoliv kroužkování skončilo, projekt bude ještě řadu dalších let pokračovat sběrem a vyhodnocováním zpětných hlášení. Teprve vyhodnocení dostatečného množství zpětných hlášení umožní odpovědět na otázky, vytyčené na počátku projektu. Pochopitelně předpokládáme publikaci získaných výsledků. První dvě práce, které vznikly jako výstup z našeho projektu, byly publikovány ve 2. čísle Aythye.

Světlana Vránová, česká koordinátorka projektu

ZPRÁVY Z VÝBORU

ÚČAST VČP ČSO (NEJEN) VE SPRÁVNÍCH ŘÍZENÍCH

Jak již jsme psali ve Zpravodaji na jaře 2009, po dohodě se sekretariátem ČSO v Praze naše pobočka rozšířila svoji účast v různých typech správních řízení (SŘ) a dalších problematických jednáních dotýkajících se, ať už přímo či zprostředkovaně, ochrany volně žijících ptáků. Od letošního roku jsme navíc v tomto smyslu jediným zástupcem ČSO pro oblast Královéhradeckého a Pardubického kraje. Aktuálně je naše organizace nadále přihlášena u obou dotčených krajských úřadů (KÚ Pardubického, resp. KÚ Královéhradeckého kraje) a všech správ CHKO, které svým územím do zmíněných krajů zasahují, případně jsou zde pověřeny Ministerstvem životního prostředí ČR k výkonu státní správy. Pro rozšíření činnosti na všechny tzv. „Pověřené obce“ zatím kapacita výboru nestačí, takže výzva členské základně ke spolupráci v tomto nadále trvá.

Konkrétně jsme se za uplynulé období (březen 2009 – únor 2010) věnovali těmto kauzám:

- odstřel kormorána velkého (několik zcela identických žádostí Rybářství Litomyšl o odstřel na větším počtu rybníků)
- vyhrazení terénů pro horolezeckou činnost na několika lokalitách v CHKO Broumovsko
- zásah do biotopu kavky obecné (budova soudu v Hradci Králové)
- výstavba větrné elektrárny v k. ú. Nový Hrádek (vyjádření k dokumentaci EIA)
- rekultivace vytěženého prostoru bývalé cihelny v k. ú. Osík (výjimka pro zvl. chráněné druhy)
- návrh zadání Územního plánu Janské Lázně (vyjádření s ohledem na uvažované stavební aktivity, ohrožující hnízdiště zvl. chráněných druhů)
- umístění čapího hnízda u Lánského rybníka (žádost o odborné vyjádření)
- odstřel 5 kusů volavky popelavé v rybářském revíru Bělá na stejnojmenné řece

Vyjádření, resp. účast na příslušných jednáních zajistili zástupci výboru, v několika případech byli účastí pověřeni další členové pobočky, zejména T. Bělka, J. Vrána, D. Bubák, M. Jindra, F. Jetmar a L. Urbánek. Tímto děkujeme jim i dalším zúčastněným osobám.

Zmíněná problematika bude na březnové schůzi komentována formou krátké zprávy s detailnějšími informacemi o vybraných správních řízeních. Stručně lze konstatovat, že na rozdíl od předchozího období jsme příliš úspěšní nebyli, a to především z důvodu přístupu hradeckého pracoviště MŽP ČR jako odvolacího orgánu, které opakovaně rozhodlo v neprospěch zájmů ochrany ptáků. Nejkráskavějším případem bylo povolení horolezecké činnosti na potenciálních hnízdištích sokola stěhovavého již od počátku května!!!

Martin Fejfar

DOUPNÉ STROMY

K již dříve avizované pobočkové aktivitě stran možnosti ochrany a značení doupných stromů nemáme žádných pozitivních zpráv. Nutno dodat bohužel. V dubnu loňského roku proběhlo jednání s Lesy ČR za účasti zástupců obou dotčených krajských ředitelství (Hradec Králové, resp. Choceň). Pobočku zastupovali T. Diviš a M. Fejfar. Na této schůzce byly předběžně dohodnuty podmínky ochrany doupných stromů jako důležitého hnízdního prostředí mnoha druhů ptáků, avšak znění zápisu, zaneslého prostřednictvím e-mailu, se nepodařilo odsouhlasit. Posléze omezili zástupci Lesů ČR komunikaci téměř „na nulu“. Jednání bylo obnoveno na konci roku poté, co byli vyměněni oba ředitelé výše jmenovaných ředitelství, jmenovitě M. Fejfar jednal přímo s ředitelem a lesním správcem KŘ Choceň. Na základě tohoto setkání VČP ČSO vypracovala návrh smlouvy, upravující konkrétní způsob a podmínky ochrany doupných stromů. Přibližně od poloviny ledna 2010 čekáme na reakci. Doposud marně...

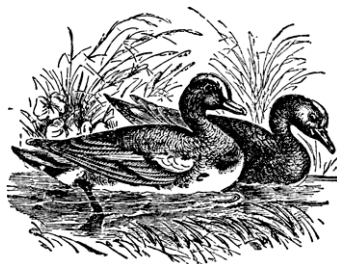
Martin Fejfar

ZPRÁVA O HOSPODAŘENÍ POBOČKY

V roce 2009 tvořily náklady na činnost 86.878 Kč. Mezi výraznější investiční položky patřily částky za správu webových stránek nebo výdaje v rámci interního grantu pobočky. Nejvyšší náklady byly spojené s tiskem sborníku Panurus, kompenzovány ale byly dotací Pardubického kraje. Celková bilance příjmů dosáhla 91.927 Kč. Příjem byl zabezpečen zejména díky smluvnímu předání ornitologických dat z VVT a příjmem grantu Pardubického kraje na tisk sborníku Panurus. Dále příjem tvořily částky od sekretariátu ČSO (podíl za členy pobočky), tradiční prodej literatury (zejména sborníku Panurus) a příspěvky a dary od našich členů. V této souvislosti chceme těm, kteří neváhali podpořit pobočku nad rámec povinnosti poděkovat, jmenovitě K. Bejčkovi, M. Divišovi, M. Horákovi, M. Janouškovi, V. Jelínkovi, J. Kamenickému, K. Kubíčkově, M. Markovi st., T. Sládkovi, P. Voříškovi, V. Zdražilovi a zejména pak pánům T. Divišovi, J. Hagarovi a L. Chmelařovi. Děkujeme dále všem, kteří jakkoliv pomohli naší pobočce materiální nebo jinou pomocí.

K 31. 12. 2009 vlastnila pobočka částku 115.953 Kč na svém účtu u KB. Společně s pokladnou byla pak finanční hotovost pobočky zalkulována k tomuto datu na 125.417 Kč. Podrobné údaje jsou k dispozici u hospodáře pobočky.

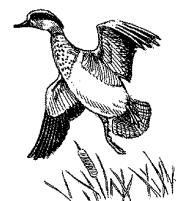
Jiří Mach

*Zapeklitá faunistika.
Nepískejte u rybníka.
Ornitolog zmatený pak neví:
„Patřilo to hvízdákovi?“*

(Vladimír Šoltys, 2010)

PŘEHLED ZNÁMÝCH AKCÍ V ROCE 2010

Od 21. 2. – výstava „Ptáci našich lesů, vod a strání“
(Městské muzeum a galerie ve Svitavách)

13. 3. – schůze České společnosti ornitologické Praze
pořádá sekretariát ČSO v obvyklém místě (ZŠ U Vršovického nádraží 1, Praha 10 - budova
naproti železniční stanici Praha-Vršovice), další podrobnosti nebyly v době zpracování
Zpravodaje známy

21. – 23. 5. – Výzkumný a vzdělávací tábor VČP ČSO v Hradeckých lesích

22. – 24. 10. – konference VČP ČSO „Metody a výsledky výzkumu ptačích populací V“
v KC Immanuel v Železných horách

O některých akcích jsou podrobnější informace na jiných místech tohoto Zpravodaje.

Upozorňujeme členy naší pobočky, že s ohledem na pořádání výše jmenované konference nebude se v roce 2010 konat podzimní schůze pobočky. Příští řádná členská schůze bude až na začátku roku 2011.

ZÁPIS Z PODZIMNÍ SCHŮZE

ZÁPIS Z ČLENSKÉ SCHŮZE, KONANÉ DNE 7.11.2009 OD 8.30 V PARDUBICÍCH NA ZÁMKU

Začátek schůze se z organizačních důvodů trochu posunul. Těsně před 9. hodinou přivítal **Martin Fejfar** necelou padesátku přítomných a omluvil dva nepřítomné členy výboru. Krátkou vzpomínku jsme věnovali členům, kteří od poslední schůze navždy opustili naše řady, pánům Rudolfovi Nevečeřalovi, Milošovi Marečkovi, Kryštofovi Harantovi a Václavovi Moravcovi.

Tématický blok věnovaný krátkokřídlým zahájil **Vladimír Lemberk** příspěvkem „**Dropi ve východních Čechách**“. Nastínil současnou situaci výskytu dropů v ČR a pak shrnul historické údaje o výskytu dropa velkého a dropa malého ve východočeském regionu. Kulisu jeho slovům dělaly vycpané exponáty obou druhů. Jako druhý vystoupil **Petr Suvorov** s referátem „**Reintrodukční stanice pro lysku hřebenatou a jiné původní druhy v národním parku Coto Doñana ve Španělsku**“. Představil tři kmenové druhy, na něž je stanice zaměřena – lysku hřebenatou, jeřábu popelavého a čírku úzkozobou. Na fotografiích ukázal determinační znaky lysky hřebenaté a lysky černé. Seznámil nás s celým chovatelským zařízením, jeho hlavními chovanci, metodami chovu a reintrodukčních programů. O přechod k našim domácím druhům se postaral **Lubor Urbánek** a jeho „**Poznámky k pozorování a určování našich chřástalovitých**“. Na poznátcích ze Žehuňského rybníka demonstroval hnízdní nároky a poznávací znaky jednotlivých druhů našich chřástalů. Upozornil, že důležitým determinacním znakem v terénu jsou spodní krovky ocasní, které jsou u každého druhu zbarveny zcela charakteristicky. Chytání na hlasové nahrávky výborně funguje při jarním tahu, později již je problematické. Nejlepší místa na pozorování i chytání jsou v průsecích pod sítěmi. **Vladimír Šoltys** přednesl – jak sám říkal – náborový příspěvek „**Nebojte se chytat chřástaly**“. Nejprve popsal odchytové metody chřástalů vodních a potom předvedl graficky zpracované výsledky opakovaného odchytu chřástalů na rybníku Zrcadlo. Zajímavá byla i dokumentace zbarvení kuřátek různého stáří. **František Štancil** hovořil „**O odchycích chřástala polního a chřástala vodního**“. Jeho přednáška byla velmi praktická, vyprávění ilustroval ukázkami odchytových zařízení a množstvím historek z odchytů. Chřástaly začal kroužkovat před 60 lety a dodnes

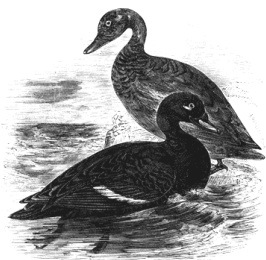
okroužkoval několik stovek vodních i polních. Na závěr předvedl pomocí videa odchyt chřástala polního do saku. Dopolední tematický blok zakončil **Vladimír Šoltys**, který za nepřítomného šéfa Skupiny pro výzkum jeřábů Petra Lumpeho přednesl příspěvek „**Současný stav populace jeřába popelavého v ČR**“. Na mapkách výskytu demonstroval nárůst hnízdní populace jeřábů v ČR v posledních letech. V závěru ukázal kombinace barevných kroužků, které jeřábi dostávají – národní kód ČR je kombinace bílá-červená-bílá.

Po přestávce, v rámci níž se účastníci již tradičně mohli občerstvit kávou, čajem a sušenkami přednesl **Martin Fejfar** stručně **zprávy z výboru VČP ČSO** – pobočka si zřídí datovou schránku, v roce 2010 se bude konat další konference VČP ČSO, pobočka se nadále účastní správních řízení. Po něm vystoupil **Petr Voříšek** se **zprávami ze sekretariátu ČSO**. Informoval nás, že ČSO stále hledá nového tajemníka a rovněž nového šéfredaktora webových stránek. Na jaře 2010 budou volby nového výboru ČSO – je záhodno posílat na sekretariát své typy na kandidáty. Zároveň se na jarní schůzi ČSO budou odsouhlasovat nové stanovy ČSO a bude představena prezentace „Stav ptactva v ČR v roce 2009“. Po celý rok 2010 poběží v rámci ČSO náborová akce „Člen získává člena“. Jarní exkurze ČSO bude do Maďarska na Hortobágy. **Světlna Vránová** pomocí power pointové prezentace představila **web pobočky** a zejména databázi faunistických dat. **Libor Praus** v prezentaci „**Nejistá sezóna – výzkum hnízdní úspěšnosti skřivanů polních na Chrudimsku**“ představil téma a první výsledky své diplomové práce. Pohovořil o způsobu vyhledávání skřivaních hnízd, o jejich nejčastějším umístění a úspěšnosti hnízdění. V roce 2009 našli 45 skřivaních hnízd, z nichž pouze 13 bylo úspěšně vyvedeno. V závěru promítnul několik videozáznamů z hnízd. **Martin Jindra** informoval o správním řízení „**Cihelna Osík**“, jehož je pobočka účastníkem. Představil prostor bývalé cihelny jako velmi zajímavé hnízdiště ptáků a lokalitu obojživelníků a poté ukázal, jak je lokalita postupně likvidována zavážkou. Jednáními bylo dosaženo určitého kompromisu, který snad umožní alespoň částečné zachování nejcennějších partií lokality. **Kateřina Hotová-Svádová** přednesla „**Zprávu o 1. sezóně mapování ptáků Hradce Králové**“. Během 1. sezóny bylo zmapováno 31 kvadrátů. Zatím ale data odevzdalo pouze sedm mapovatelů, kteří zjistili výskyt celkem 120 druhů, z toho u 67 prokázali hnízdění. Začátkem ledna proběhne schůzka mapovatelů – informace budou mj. na webu pobočky. **Světlna Vránová** promítla **Zprávu o srpnové akci „Labutí léto“** a pozvala zúčastněné na poslední plánované kroužkování v rámci projektu „Labutě 2008-2010“ na přelomu roku 2009/2010. Od léta 2009 labutě dostávají kromě hliníkových i žluté plastové kroužky. Poslední příspěvek patřil **Miroslavu Šálkovi**, který představil projekt **satelitního sledování koroptve polní**. Cílem projektu je mj. zjistit, na základě čeho si samice vybírá samce (podkova, hlas...).

V rámci schůze měli přítomní možnost podepsat petici za záchranu lokality Plachta na okraji Hradce Králové.

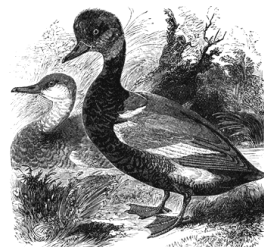
Schůze byla ukončena ve 14.30.

Zapsala Světlna Vránová, jednatelka

*S novým jarem turpan
pořídil si turban.
Zrzohlávce blednou brky :
„Turpane, kup mi ho taky“*

(Vladimír Šoltys, 2010)

ZPRAVODAJ – interní periodikum Východočeské pobočky České společnosti ornitologické při Východočeském muzeu v Pardubicích (kontakt: Zámek č. 2, 530 02 Pardubice, www.vcpcso.cz, e-mail: vcpcso@centrum.cz, účet: KB a.s. Pardubice, 19-8214740297/0100). Číslo sestavila: Světlna Vránová. Ilustrace Polák chocholačka © Alice Janečková, sýkořice vousatá © Jana Kuřová. Příspěvky zasílejte na adresu pobočky Zámek 2, 530 02 Pardubice nebo na e-mail vcpcso@centrum.cz.